

מינוח הסופרים

א.

ההצליח? הכל לפי התביעה. אם התבייה
מה היתה כינוס לשם הכרזה ולשם החלטה
עליה — הרי ההכרזה נעשתה וההחלטה
קרוכה שתיעשה ונמצא הכינוס בקר
ההצלחה. אך אם התביעה היתה כינוס
לשם גיוס ולשם בירור עליו — הרי הגיוס
לא נעשה ותושבני כי גם הבירור עליו
רחוק שיעשה ונמצא הכינוס בקרובכשלוך.
ואן הכוונה לגיוס הכולל, שהסופר
סחייב בו בתורת אזרח לפי פיקודי הנהגת
העם — כדי שהמחויב לפי שורת הדין או
הרואה עצמו מחויב לפנים משורת הדין
ימצא דרכו לתחנה הקרובה של הגיוס
הכולל הנה אין צריך תיווכו של כינוס
כזה; הכוונה לגיוס המיוחד שהסיפר
מחויב בו בתורת סופר — כדי שהמחויב
לפי שורת הדין או הרואה עצמו מחויב
לפנים משורת הדין ימצא דרכו לתחנה הקר
רובה של הגיוס המיוחד הנה צריך סיועו
של כינוס כזה. והנה הכינוס היתה גר
נטייה ראויה לתפקיד המיוחד — התיווך
ולא דתה בו כגולה זכונה לתפקיד הנחין

ק ב ר ה ר ו ב י ם

ב.

ודומני כי הוא לא הצליח, לא יכול
היה להצליח, לצד גיוס מיוחד כזה, לפחות
מסני טעמים. הטעם האחד של העורר
ההצלחה הוא בפה שתכניתו ותפרשה לו
כמשוטה, כי לא ככינוס אנשי מעשה
המקדש לעניני השעה הוא כינוס אנשי
רוח המוקדש לעניני השעה. ראשונים
רשאים לתפוס את השעה בצמצומה, אחי
רונים תייבים לתפוס את השעה בהרחבה;
ראשונים דים בבירורה של סיבה סמוכה
ותוצאה סמוכה, אחרונים אינם יכולים
שלא לחקור ראשית ואחרית, אינם רשאים
שלא לרדת אל השיתוף. דין הוא שאנשי
המעשה, שאין תפקידיהם מניחים להם
כדי איוון וחיקור, יסמכו, ירצו לסמוך
ויוכלו לסמוך, על כתפי אנשי הרוח, ואינו
דין שאנשי-רוח שהתקידם הוא האיוון
והחיקור יקפסו את אנשי המעשה, לא
כל שכן ייגררו אחריהם. אמנם לא רחרי
קיס היסים וההופעה של מדינת הסופר
הועסקן היתה לנו הופעה מצויקה ודיה
סקירה קלה בתולדות תנועת ההתעוררות
שלנו כדי לראות את הסיפוס הממוג הזה
כראש בזיה. אך עתה אנו בקרהדיפרני
ביאציה. שיש אומרים: היוקה ספק ותועלי

(שיחות מערב שבת לערב שבת)

תה ודאי, ויש אומרים: תועלחה ספק
והיוקה ודאי. אך היא מתראבת והולכת,
וכמעט ניתן לומר, שהיא קרובה להשלם
ההליכה. וקשה לומר, כי כינוס הסופר
רים, שבלטה בו הדיפרנציאציה הזאת,
ראה תעודתו כתעודתו: לירד אל השיתוף.
הטעם האחר להעדר ההצלחה, הכרוך
בקודמו, הוא במה שהכינוס היה בו יותר
מאבק-חיקוי לכינוסים, שבת-קולם נתי
בלגלה אלינו על גלי הראדה, ואדרבה
לא מעט קולות דרשו לעשותו כתי-
חיקוי להם: מה שם כרוו והכרזה, אף
מה כרוו והכרזה, מה שם שירות-התעסו-
לה אף מה שירות-התעמולה וכדומה. אך
אפילו תעודת-השעה אמת אינו דומה מצב
למצב ואינם דומים תפקידים לתפקידים,
וכשם שפירוש התכנית בצמצומה חסם
את הדרך, כך גם החיקוי חסם את הדרך
לתפקידו הנכון של הכינוס, ואמנם בשנת-
עוררו קצת קולות שנבעו לא במסגרת
השעה אלא בשרשיה באח רוח הצמצום
ורוח החיקוי והמרידה כמה וכמה אנשים
ופיות.

ג.

ההצלחת הכינוס ככרוו והכרזה?
חוששני כי גם על שאלה זו לא אוכל

להשיב בפה מלא: הן, וראי עצם הכינוס
היה בו צד גרנדיוזי — זו שפעה הלא-
שים באולם הגדול, מאות אנשי שירה
וחוץ, הגות ודעת, כנסת של מנחות
ולבבות, מיטב הרוח, ודאי כפתיחה כנעילה
היו כהפגנה אימפוזאנטית, אבל מה שהיה
בין הפתיחה ובין הנעילה, פרט לדברים
אחרים מהם מעוררים את הדעת בברק
תוכחתם מהם מלהיבים את הלב באורדי
רגשתם, לא היה בו כדי יציאת חובה
לכינוס כזה ורמתו. ואם לפרשים הרי ניתן
לומר כי היתה (דבר לא מצוי ביותר
בכינוסי הסופרים) תכנית, חלקה של
התכנית ניתן להכנה קודמת וקצתו הוכן
— נאומי הפתיחה שנקראו מעל הכתב,
ואם כי ראוי היה שגואמיהם היו נותנים
בהם יותר מעצמותם משלהם ופחות
משגירתם, היתה בהם אוקטאבה
גבוהה, מרוממת אף מרגשת, קצתו
לא הזכר — הנאום על ישראל ועמים,
ועמים, שלא היה מתוקן לפי ענינו
ומעלתו, ההצעות שלא היו בשלות להח-
לטה וגרמו לו לכינוס שנחפור בלא
החלטה מסוימת. חלקה של התכנית לא
ניתן להכנה — הויכוח, הוא לרוב נקודת
התזרפה של כינוסים בכלל, ושל כינוסי
הסופרים בפרט. לאו כל אדם זוכה לשני
שולחנות ואנשי העט אך מיעוטם גם
אנשי הפה וגם אלה אך מיעוטם יש

בכוחם בפה ממידת כוחם בכתב, ואם
הסופר נציגותו, כמדובר פחותה בכללה
מנציגותו ככותב, הרי נציגותו של כללי-
הסופרים בכינוסם פתחת בשל העובדה
כי בכינוסם רוב העולים על הרויך בפר-
שת הויכוח אינם דוקא המסוגלים ביותר
להיות נציגיו הנכונים. עובדה זו, שאנו
עדים לה ברוב כינוסי הסיפרים היא
מעציבה — היא מסקירה את בימת כלל
הסיפרים לקופצים בראש, הטובעים את
רישומו של כלל הסופרים ברשות הרבים
אך היא גם מובנת — כל עוד יקויים
אפיו של הויכוח בכינוסים אלה בפי
המתנודד בין אסיפה כללית של חבר
או מפלגה ובין מיטינג.
וראי בתנאים הקיימים ראויים לשו-
טובייסופרים שהסכימו (כפי ששמע
לא בנקל) להיות במדברים, אך די לס-
את רשימת המתוכחים ולהבין, כי רש-
מה זו אין בה כדי נציגות של כנו-
המנחות והלבבות שהתאספה באול
הסוכנות בירושלים.
כינוס הסופרים לעניני השעה, כלומר
לעניני גורל ישראל והאדם, עזינו משא
לה, עורנו תעודה, אחי הסופרים, נראו
את הכינוס שהיה בירושלים כקורן-גישוש
כנסיון, הבה ונחשוב על הכינוס הנכון
האמתי. דב שמוך